

Sant Josepmaria Escrivà, mestre d'oració en la vida ordinària

Entre els mestres d'espiritualitat de la història de l'Església, sant Josepmaria Escrivà ocupa un lloc propi per motius diversos. Abans que res, per tractar-se d'un sant dels nostres dies (va ser canonitzat per Joan Pau II l'any 2002), que ha difós la crida universal a la santedat, de manera concreta, entre milers de cristians -diu el Prelat de l'Opus Dei al començament d'aquest article.

05/03/2007

(I)

Entre els mestres d'espiritualitat de la història de l'Església, sant Josepmaria Escrivà ocupa un lloc propi per motius diversos. Abans que res, per tractar-se d'un sant dels nostres dies (va ser canonitzat per Joan Pau II l'any 2002), que ha difós la crida universal a la santedat, de manera concreta, entre milers de cristians.

Per a arribar a la santedat resulta imprescindible mantenir un tracte habitual amb Déu; o dit d'una altra manera: resar. Aquest mitjà, però, no consisteix només a desgranar pregàries vocals; és parlar amb Déu, posant en exercici totes les capacitats humanes: l'ànima i el cos, el cap i el cor, la doctrina i els afectes. Ser sant

significa semblar-se a Jesucrist: com més l'imitem, com més Ell i nosaltres ens assemblem, desenvolupant amb la gràcia i el nostre esforç la identificació sacramental rebuda en el Baptisme, arribarem a tenir una santedat més gran, una identificació més gran amb el Mestre. D'aquí la importància d'aquesta "conversa habitual" amb Ell. «Sant, sense oració?», es pregunta sant Josepmaria Escrivà en un dels seus llibres més difosos. I hi respon concisament: «No crec en aquesta santedat» (*Camí*, 107).

Déu va concedir al fundador de l'Opus Dei, entre d'altres, el do d'ensenyar de manera pràctica que els homes i les dones que es desenvolupen enmig de les activitats terrenals —a la feina, en la família, en els més variats i honrats ambients professionals i socials—, poden i han d'aspirar a la santedat sense descurar les tasques temporals; ben

al contrari, han de servir-se precisament d'aquestes incidències per buscar Déu, trobar-lo i estimar-lo. Ha merescut, per això, que la Santa Seu l'anomenés «*contemplatiu itinerant*» en el Decret amb què reconeix que va practicar en grau heroic totes les virtuts cristianes, pas previ per a la canonització.

Aquest resum de la vida de sant Josepmaria Escrivà comporta conseqüències molt importants. En primer lloc, que no hi ha cap gènere de vida —si no s'oposa a la llei de Déu— que no pugui ser santificada; que Déu no nega a ningú la gràcia per a arribar a ser veritablement contemplatiu; que resulta possible mantenir la presència de Déu enmig de les feines més absorbents, relacionar-nos amb Ell en el fragor del món, sense abandonar el lloc que cadascú ocupa en la societat. En definitiva: captenir-se com un home o una dona d'oració no està reservat

només a qui —acollint una crida especial— segueix la vida sacerdotal o religiosa. La vida contemplativa, precisament per tractar-se d'un requisit en el camí de la santedat, se'ns presenta com camí a l'abast de tothom.

Sant Josepmaria Escrivà va ser cridat per Déu no només a proclamar aquest missatge, sinó a ensenyar a viure'l, sense rebaixar-ne cap exigència. El seu exemple, els ensenyaments que transmet en els seus escrits i, sobretot, la realitat d'innombrables persones que s'inspiren en el seu esperit per a santificar-se enmig dels assumptes terrenals, constitueixen una expressió clara de la validesa de la posterior afirmació del concili Vaticà II sobre la crida universal a la santedat. També reflecteixen una manera concreta de dur a la pràctica la proposta de Joan Pau II, de cara al nou mil·lenni, quan va exhortar els

cristians a aprofundir en el "art de l'oració" per a aspirar a una "mesura alta" de la santedat en la situació de cada dia.

Abans de mostrar alguns dels punts fonamentals dels ensenyaments sobre l'oració d'aquest mestre de vida cristiana, recullo el començament d'una homilia que duu el significatiu títol de "Vida d'oració".
Escriu sant Josepmaria Escrivà:
«Sempre que sentim en el nostre cor desigs de millorar, de respondre més generosament al Senyor, i cerquem una guia, un nord clar per a la nostra existència cristiana, l'Esperit Sant ens duu a la memòria les paraules de l'Evangeli: *cal pregar sempre sense defallir* (Lc 18, 1). L'oració és el fonament de tota labor sobrenatural; amb l'oració som omnipotents i, si prescindíssim d'aquest recurs, no faríem res» (*Amics de Déu*, 238).

(II)

Una de les "passions" de sant Josepmaria era l'amor a la llibertat de les consciències. Va ser un defensor decidit de la llibertat personal —amb la consegüent responsabilitat personal— en tots els ordres de la vida. En l'aspecte espiritual, el seu constant ensenyament es va traduir en què hi ha molts camins per a arribar a la santedat, perquè «cada ànima és una obra mestra de Déu» (*Amics de Déu*, 83), i el Senyor traça la seva via personalíssima a la criatura perquè s'identifiqui amb Crist. Per això, sense menysprear els ensenyaments d'altres sants, no era partidari de mètodes rígids per a ensenyar a fer oració.

La seva pròpia experiència, i la de tantes ànimes a les quals va ajudar en la vida interior, el van reafirmar en l'opinió que cal que cadascú s'esforci —sota la guia de l'Esperit Sant i amb els consells rebuts en la

direcció espiritual personal— per trobar la seva pròpia sendera: «Cada caminant segueixi el seu camí», solia repetir; un camí que, a més, anirà variant segons les necessitats i les circumstàncies de cada ànima.

Cercar, trobar, estimar Crist

Alhora, dintre d'aquesta gran varietat de situacions personals, ja des dels anys 30 solia assenyalar uns grans trams —vàlids per a tots— que cal recórrer per a arribar a ser ànimes d'oració: «Que cerquis Crist: Que trobis Crist: Que estimis Crist. — Són tres etapes claríssimes. Has intentat, almenys, de viure'n la primera?» (*Camí*, 382).

No es tracta —com assenyala el mateix fundador de l'Opus Dei— d'etapes clarament diferenciades, ni pel fet d'haver superat una hom passa automàticament a la següent. En altres ocasions, per exemple, apuntava «quatre graons» per a

arribar a identificar-se amb Crist: «cercar-lo, trobar-lo, tractar-lo, estimar-lo». I afegia: «Potser enteneu que us trobeu com en la primera etapa. Busqueu-lo amb il·lusió, busqueu-lo en vosaltres mateixos amb totes les vostres forces. Si obreu amb aquest deler, gosaré garantir que ja l'heu trobat, i que heu començat a tractar-lo i a estimar-lo, i a tenir la vostra conversa en el Cel» (*Amics de Déu*, 300).

En definitiva, la sendera de l'oració no és quelcom que s'adquireix d'una vegada per totes: sempre cal estar començant, recomençant, amb la il·lusió humana i sobrenatural de millorar en el tracte amb Déu; requereix considerar-se sempre deixeble, i mai mestre. Aquesta actitud, a més de revelar-se com un fort contrapès a la possible temptació de supèrbia espiritual, ajuda a no desanimar-se, a no abandonar la

pràctica de la meditació perquè ens sembla que no avancem.

En el curs de l'oració mental o meditació, el més important consisteix a arribar al tracte personal amb Jesús. Tot la resta —com llegir algun paràgraf de l'Evangelí o d'un llibre piados, reflexionar sobre allò que s'ha llegit, confrontar-lo amb la pròpia vida, etc.—, sabent que resulta molt convenient i fins i tot necessari, s'encamina a moure la voluntat, que ha de prorrompre en afectes: actes d'amor o de dolor, accions de gràcies, peticions, propòsits..., que constitueixen el fruit assaonat de l'oració veritable. Es tracta de decisions d'estimar més Déu i el proïsme, concretades potser en punts molt petits, però que deixen en l'ànima un regust —no necessàriament de naturalesa sensible— que es manifesta en pau interior i en serenitat per a afrontar amb nova energia, i amb el goig dels

fills de Déu, els deures i les ocupacions inherents a la pròpia situació.

El Catecisme de l'Església catòlica afirma que la pràctica de l'oració suposa un veritable "combat" espiritual (n. 2725). Ho va ensenyar amb les mateixes paraules el fundador de l'Opus Dei; i hi afegia que aquesta lluita, encara que esforçada, no és trista ni antipàtica, sinó que posseeix l'alegria i la joventut de l'esport. Un "combat" on sempre estem a l'expectativa del "premi" —el mateix Déu— que es lliura íntimament a qui persevera en cercar-lo, tractar-lo i estimar-lo.

(III)

«M'has escrit: "Fer oració és parlar amb Déu. Però, de què?" —De què? D'Ell, de tu: alegries, tristeses, èxits i fracassos, ambicions nobles, preocupacions diàries..., febleses!: i accions de gràcies i peticions: i Amor

i desgreuge. En dues paraules: conèixer-lo i conèixer-te: "tractar-se!"» (*Camí*, 91).

Aquestes paraules resumeixen bé el contingut de l'oració dels fills de Déu. Un bon fill, sobretot si és petit, conversa amb els braços oberts amb el seu pare o amb la seva mare sobre qualsevol assumpte. Té una confiança infrangible en ells, ja que sap que totes les seves coses els interessin molt. I si, en el tracte humà, cristià, convé comptar amb les circumstàncies de cadascú, en el tracte amb Déu cal aplicar aquest criteri amb absoluta confiança. No importa tant què li anem a dir o com ens anem a expressar, sinó abans que res el desig de dialogar amb Qui ens estima immensament i només desitja el nostre bé.

Uns consells per a fer oració

«Que no saps pregar? —Posa't a la presència de Déu, i tot just comencis

a dir: "Senyor, que no sé fer oració!...", pots estar segur que has començat a fer-la» (*Camí*, 90).

Aquells que comencen solen necessitar d'ajudes especials, d'alguns suports. Sant Josepmaria Escrivà els anomenava "crosses", perquè serveixen de punts de referència per a començar el diàleg amb el Senyor: la consideració d'un passatge de l'Evangelí, d'altres llibres sagrats o d'un text litúrgic; la meditació atenta de les paraules d'una oració vocal, com el *parenostre* o l'*avemaria*; la lectura d'un llibre que proposi temes per a l'oració... Amb el temps es podran deixar aquestes "crosses", encara que mai no convé abandonar-les del tot. No és rar, en efecte, que es precisin de nou al cap dels anys, o de tant en tant. Llavors s'utilitzen com agafador per a superar les dificultats que, abans o després, potser es presentin: distraccions, aridesa interior,

preocupacions que pugnen per surar en aquests moments, cansament físic o intel·lectual...

Convé recordar que l'oració es desenvolupa com un combat on mai no hem de donar-nos per vençuts. Perquè, entre les excuses per a abandonar les estones diàries d'oració, una de les més freqüents és el descoratjament. En no advertir progressos clars, pot sobrevenir la temptació de limitar-se a resar oracions vocals, o ni tan sols això. Quin gran error seria! L'important en aquest "negoci" no s'amida pels resultats comptabilitzables (que per altra banda resulta impossible calcular en una activitat de tipus sobrenatural), sinó la perseverança per a seguir fins a la fi en el temps dedicat a la meditació, sense cedir en l'afany de superar els obstacles.

Entre els consells pràctics que suggeria sant Josepmaria Escrivà,

uns versaven sobre el lloc i el temps de la meditació: cercar un lloc que faciliti el recolliment interior (davant el Sagrari, sempre que sigui possible), i subjectar-se a un horari, sabent que és millor avançar-la que retardar-la, quan es preveu algun inconvenient; demanar ajuda als nostres aliats, els Àngels Custodis; tractar de convertir fins i tot les distraccions en matèria del diàleg amb Déu. Això té màxima importància, perquè resar és mantenir una conversa amb el Senyor, no amb nosaltres mateixos.

En aquesta línia s'inscriu la recomanació de "ficar-se" en les escenes de l'Evangeli. «Jo t'aconsello —deia— que, en la teva oració, intervinguis en els passatges de l'Evangeli, com un personatge més. Primer t'imagines l'escena o el misteri, que et servirà per a recollir-te i meditar. En acabat apliques l'enteniment, per considerar aquell

tret de la vida del Mestre: el seu Cor entendrit, la seva humilitat, la seva puresa, el seu compliment de la Voluntat del Pare. Després li expliques tot allò que sol esdevenir-te en aquestes coses, el que et passa, què tens. Estigues a l'aguait, perquè potser Ell voldrà dir-te quelcom: i sorgiran aquestes mocions interiors, això d'atinar-hi, aquelles reconvencions» (*Amics de Déu*, 253).

Es palesa també molt eficaç el recurs a la Mare de Déu, Mestra d'oració, i a Sant Josep, en començar i acabar les estones d'oració. «Ells presentaran la nostra debilitat a Jesús, perquè Ell la converteixi en fortalesa» (*Amics de Déu*, 255).

IV

Si l'ànima cristiana és fidel i perseverant en el tracte amb Déu, la seva oració no quedarà confinada només als moments especialment dedicats a parlar amb Ell. Es

perllongarà durant la jornada sencera, dia i nit, fent possible que el treball i el descans, l'alegria i el dolor, la tranquil·litat i les preocupacions, la vida sencera es converteixi en oració. Així, gairebé sense adonar-se, el cristià coherent amb la seva vocació de fill de Déu es va convertint en *un contemplatiu itinerant*, en *ànima d'oració*.

Vida d'oració

«El fet de recomanar aquesta unió contínua amb Déu, ¿no és presentar un ideal, tan sublim, que es revela inassequible a la major part dels cristians? Veritablement, és alta la meta, però no és inaccessible. El viarany, que mena a la santedat, és un viarany d'oració; i l'oració ha de calar en l'ànima de mica en mica, com la petita llavor que es convertirà més endavant en un arbre frondós.» (*Amics de Déu*, 295).

En l'homilia "Vers la santedat", sant Josepmaria descriu a grans trets l'itinerari del seu propi camí espiritual, i hi ofereix com la pauta per a convertir tota l'existència en oració. «Comencem amb oracions vocals, que molts hem repetit de menuts: són frases ardents i senzilles, adreçades a Déu i a la seva Mare, que és Mare nostra (...). No és això —en certa manera— un principi de contemplació, demostració evident d'un abandó confiat? (...).

»Primer una jaculatòria, i després una altra, i una altra... fins que aquest fervor sembla insuficient, perquè les paraules resulten pobres...: i es fa pas a la intimitat divina, en un esguard posat en Déu sense descans i sense cansar-se. Aleshores vivim talment com captius, com presoners. Mentre duem a terme amb la major perfecció possible, dins de les nostres equivocacions i limitacions, les

tasques pròpies de la nostra condició i del nostre ofici, l'ànima té ànsia d'escapar-se. Se'n va cap a Déu, com el ferro atret per la força de l'imant. Es comença a estimar Jesús, d'una forma més eficaç, amb un dolç sobresalt.» (*Amics de Déu*, 296).

Un pas important en aquest viarany és el "descobriment" de la Humanitat Santíssima de Jesús, que és sempre l'únic camí per a arribar a la Trinitat. «Seguir Crist: heus aquí el secret. Acompanyar-lo tan a prop, que visquem amb Ell, com aquells primers dotze; tan a prop que ens hi identifiquem. No trigarem a afirmar, quan no haurem posat entrebancs a la gràcia, que ens hem revestit de Nostre Senyor Jesucrist.» (*Amics de Déu*, 299).

Distintiu del deixeble de Crist és la trobada amb la Creu. No cal defugir-la, ni tampoc buscar-la temeràriament en coses grans.

L'Esperit Sant ens la presenta servint-se habitualment de l'esdevenir quotidià, concedint al mateix temps la gràcia per a estimar-la. La Creu llavors no pesa: Jesús mateix, bon cirineu, la porta sobre les seves espatlles. L'ànima comença a caminar pel viarany de la contemplació i descobreix el Senyor a cada pas. Els moments de prova s'alternen amb uns altres de calma, però l'alegria interior —compatible amb el sofriment— no manca mai: aquí descobrirem el senyal més clar que marxem a la vora del Mestre.

Així, corresponent a la gràcia, s'arriba a descobrir, tractar i estimar la Santíssima Trinitat. «Hem corregut com la cérvola que es deleix per les fonts de les aigües; patint set, amb la boca desfeta, amb secor. Volem beure en aquesta deu d'aigua viva. Sense rareses, al llarg del dia ens movem en aquesta font abundosa i clara de limfes fresques que brollen

vers la vida eterna (cf. *Jn* 4, 14).
Sobren les paraules, perquè la
llengua no aconsegueix d'expressar-
se; ja l'enteniment s'aquieta. Ja no es
raona, s'esguarda! I l'ànima es posa a
cantar un altre cop amb un càntic
nou, perquè se sap també
esguardada amorosament per Déu,
tothora.

» No em refereixo a situacions
extraordinàries. Són, poden ser-ho
molt bé, fenòmens ordinaris de la
nostra ànima: una bogeria d'amor
que, sense espectacle, sense
extravagàncies, ens ensenya de patir
i de viure, perquè Déu ens concedeix
la Saviesa (...). És mercè de Déu. Si tu
mires de meditar-ho, el Senyor no et
negarà la seva assistència. Fe i fets de
fe: fets, perquè el Senyor (...) és com
més va més exigent. Això ja és
contemplació i es unió; aquesta ha
d'ésser la vida de molts cristians,
anant cada un endavant pel seu
propi camí espiritual -són infinits-

enmig dels afanys del món, encara que ni tan solament se n'hagin adonat.» (*Amics de Déu*, 307-308).

(Article de Mons. Xavier Echevarría publicat en la revista *Magnificat*)

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/sant-
josepmaria-escriva-mestre-doracio-en-
la-vida-ordinaria/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/sant-josepmaria-escriva-mestre-doracio-en-la-vida-ordinaria/) (12/08/2025)